

T/2689.

Lidm.

Oryginał przesłano Wydziałowi

12
402/22
aa
Kd

TELEGRAM SZYFROWY

PRZYCHODZĄCY

P. Askenazy do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 64.

Genewa, dn. 9. XII. 20.
Otrzymał, dn. 11. XII. 20. 9 g

Dla Ks. Szpieglu.

Na sesji Rady 6 grudnia Waldemar przedłożył noty, które pozostawiam w aneksach. To wystąpienie oznacza radykalny zwrot Kowna przeciw sceptycznej przesłance uchwały brukselskiej i zamiar do ogłoszenia konsultacji lub odroczenia. Nowa metoda Waldemara polega na wciągnięciu do sprawy konsultacji Sowieców i odstrąceniu tymi Sady. Wystąpienie to wywołuje oburzenie Rady zwłaszcza Bourgeois i Alfours. Mimo to widoczne zachwianie się Rady do tego stopnia, że dotychczas nie zdobyło się na żadne rezolucje. Wysłano tylko telegram do Chardigny z zapytaniem, czy istotnie wojsko koalicyjne byłoby narazone od strony Sowieców, oraz czy rząd kowieński pragnie niedopuszczenia konsultacji, czy też próbuje szantażu. Widoczne znaczenie tego zarzutu dla negocjacji ryskich. Uznanie lub chociażby liczenie się z wnioskiem Waldemara przez Radę równałoby się zakwestjonowaniu wobec Litwy preliminarzy ryskich w najważniejszym punkcie rozgraniczenia i niewątpliwie odbiłyby się ujemnie na stanowisku Sowieców podczas obecnych rokowań, co zdaje się być jedną z głównych pobudek wystąpienia Waldemara, niezawodnie w porozumieniu z Axelrotem i Giczewicem. Podam następnym razem w tej sprawie mocną notę do Rady, dotyczącą odroczenia wszystkich wniosków Waldemara, przeciwwskazania wycofania wojsk i przygotowania konsultacji. Uznaszam, że w najbliższym czasie konsultacja byłaby możliwą dopiero znieszenie po 9 strona. Razie wyrażenie pozytywnej uchwały Rady, dotyczącej wniosku Waldemara i zarządzającej wycofanie wojsk i oświadczenia o rozpoczęciu konsultacji, Kowno byłoby wezwane do stanowczego sformułowania się tak czy nie. Tym ostatnia negatywnym wypadku Kowna, zrzekając się konsultacji potrzebowałby rząd kowieński i oświadczyłby nam wolną rękę na Litwie, co sankcjonowałoby nasz litewski stan posiadania wobec preliminarzy ryskich i wpłynęłoby ujemnie na n. trój wielkich mocarstw. Rozsz. umiark. rann. Ministra

W powyższej...

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

